

[Undervisningsministeren.]

Det ærede Medlem Hr. Hans Pinstrup nævnte nogle enkelte Punkter i Forslaget, som det ærede Medlem kunde ønske blev overvejet i et Udvalg, hvad jeg naturligvis er villig til. Jeg tror nu ikke, det er klogt, at man vil byde over med Hensyn til, om Elevunderstøttelsen skal være 30 eller 40 Kr. Det er selvfølgelig altid mest tilfredsstillende, naar der bliver foreslaaet 30 Kr., saa at komme og sige: Ja, men vi vil alligevel hellere have, at det skal være 40 Kr. Der er visse Grænser for, hvad der er økonomisk forsvarligt, og jeg tror, en Forhøjelse, som fører til en Fordobling af Statstilskuddet i Forhold til det nuværende, alligevel vil vise sig at kunne give Muligheder for en Understøttelse, som er forsvarlig. Man maa tage i Betragtning, at en stor Del af Efterskoleeleverne, en langt større Del end af Højskoleeleverne, kan bo hjemme, hvorfor deres Skoleophold ikke bliver saa kostbart, som hvis de skulde bo paa Skolen. Det Beløb, der stilles til Raadighed, vil derfor strække længere og kunne give Mulighed for højere Understøttelse til de Elever, som skal bo paa Skolen, end Tallene her i og for sig giver Udtryk for. Med en Fordobling af det Beløb, som er til Raadighed til Understøttelser, vil jeg tro, det vil være muligt at byde saadanne økonomiske Vilkaar, at ikke økonomiske Grunde skal være en Hindring for, at den paagældende kan komme paa Skole.

Spørgsmaalet om 18 Aars Grænsen har været drøftet gentagne Gange, ogsaa med Højskolefolk. Man lægger fra Højskolens Side megen Vægt paa at faa en fast Aldersgrænse, og jeg har heller ikke Indtryk af, at Efterskolens Folk har saa meget derimod. Selvfølgelig vil der altid være enkelte Undtagelser, som det ærede Medlem nævnte, men jeg tror alligevel, det vil være sundest, at man har noget bestemt at holde sig til.

Saa maa jeg i al Almindelighed sige over for de Bemærkninger, det ærede Medlem Hr. Hans Pinstrup fremsatte, at Efterskolernes egne Folk har jo været med til at udarbejde Lovforslaget, og jeg har ikke hørt, at man fra deres Side har haft egentlige Indvendinger over for nogen af de Bestemmelser, Lovforslaget indeholder.

Der blev spurgt, hvorfor Tilskuddet til Lærerlønninger til Efterskolens Lærere ikke indeholder Muligheder for et Alderstillæg paa samme Maade som for Højskolens Lærere. Jeg maa deroverfor sige, at man kan ikke uden videre sammenligne Højskolelovens og Efterskolelovens Tilskuds-

regler vedrørende Lærerlønninger. Efter Efterskoleloven gaar Forstanderlønnen nemlig ind i Beregningen af Lærerlønningssudgifterne, hvad Lønnen til Højskolernes Forstandere ikke gør. Det er vel saadan i al Almindelighed, at Efterskolens Lærere er yngre Lærerkræfter, og at der ogsaa maa siges at være større Mulighed for de paagældende til selvstændigt at kunne faa en Skole. Alle disse Ting har ført til, at vi er standset ved de Tilskudsregler, som er foreslaaet, og som jeg forstaar at Efterskolens egne Folk anser for at være rimelige og forsvarlige.

Baade det ærede Medlem Hr. Hans Pinstrup og det ærede Medlem Hr. Kristian Nygaard nævnte Spørgsmaalet om Friskolerne. Selv om det ikke vedrører det Forslag, vi her drøfter, kan jeg godt sige, at jeg er enig med begge de ærede Medlemmer i, at Friskolerne i Øjeblikket har trange Kaar, saa trange Kaar, at hvis ikke der ydes dem en Haandsrækning, vil en stor Del af dem ikke kunne opretholdes af økonomiske Grunde, og jeg vilde anse det for meget skadeligt og meget ulykkeligt for hele vor Skoleudvikling, hvis de særprægede Skoler, som de grundtvigske Friskoler Landet over er, ikke kunde fortsætte. Disse Skoler vil aldrig blive de mange, de vil aldrig komme til at undervise det store Antal af Børn i Danmark; men de har givet dansk Skolevæsen meget betydningsfuldt nyttigt, som i Dag har sat sit Præg paa hele den danske offentlige Skole, og jeg tror, de ogsaa i Fremtiden, netop ved hele den særlige Maade, disse Skoler arbejder paa, har Betingelse for at yde noget værdifuldt inden for dansk Skolevæsen. Derfor tror jeg, det vilde være meget ulykkeligt, hvis disse Skoler ikke kunde fortsætte.

Jeg har ogsaa for nogen Tid siden drøftet disse Ting med Friskolens Folk, og jeg haaber, der skal blive Mulighed for paa et senere Tidspunkt at tage Spørgsmaalet op om en Ændring af Lovgivningen for Friskolen. Jeg har jo faaet gennemført en Bevilling, hvorefter vi er i Stand til at yde nogen økonomisk Støtte til Nybygninger, som Friskolerne skal gennemføre for at kunne følge med i Udviklingen inden for Skolen. Men disse Beløb er meget beskedne og kan ikke tilnærmelsesvis dække de Omkostninger, der er forbundet dermed, og alt taget i Betragtning maa det siges, at Friskolernes Kaar er meget trange. Jeg haaber, som sagt, det skal være muligt paa et senere Tidspunkt at tage Spørgsmaalet op, saa at vi vil være i Stand til at bevare den Skole-